

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل			
پیاده‌سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مأخذ	ویرایش دوم
			تکمیل مأخذ و ویرایش نهایی

پرهیز از اشرافیت در افطاری دادن

یکی از دوستان بسیار عزیز جلسه‌ی ما تلفنی با من صحبت می‌کردند. به‌مناسبتی بحث افطاری دادن پیش آمد و با حالت غصه‌داری به من گفتند: «حقیقت این است که شرایط مادی زندگی ما اجازه‌ی افطاری دادن را نمی‌دهد. ما دو تا جوانیم که تازه ازدواج کرده‌ایم، خود من هم هنوز شاغل نیستم. تنها شوهرم شاغل است. او هم حقوق محدودی می‌گیرد که امکان اینکه سفره‌ی افطاری در خانه پهن کنیم را نمی‌دهد.» خیلی غصه‌دار بود. به او توجه دادم، گفتم: ببین عزیزم! در خطبه‌ی شعبانیه بنابه آنچه که نقل شده است، بعد از آن همه فضیلت‌هایی که پیامبر ﷺ در مورد افطاری دادن در ماه رمضان بیان کردند و شوق به این کار را در مسلمانان زنده کردند، عده‌ای همین را گفتند، که ما توان مادی افطاری دادن را نداریم. حضرت فرمودند: خودتان را از این ثواب محروم نکنید؛ هر چند شده یک لیوان آب به دست روزه‌داری بدهید، تا با آن آب افطار کند؛ نه یک خرمای کامل، قسمتی از یک دانه‌ی خرما به یک روزه‌دار بدهید، تا از این ثواب عظیم بهره‌مند شوید. به او گفتم: عزیز من! چه اشکالی دارد که شما یک چای شیرین، یک قطعه نان و مثلاً اگر کسی پنیر می‌خورد، کمی پنیر، یا کره می‌خورد، کمی کره، یا کمی سبزی خوردن و یک دانه خرما تهیّه و در یک ظرف کوچک آماده کنید. افطاری غیر از شام است. ما متأسفانه افطار و شام را به هم ملحق کرده‌ایم؛ افطارمان را هم تشریفاتی و تجملاتی کرده‌ایم، در مرحله‌ی افطار، سفره چقدر رنگارنگ باید باشد. باید حلوا باشد، فِرنی، کاجی، حلیم، آش‌رشته، مغز گردو و چیزهای دیگر باید باشد. سفره‌ی افطارمان را مفصل و

گران‌قیمت کرده‌ایم و تازه این افطار است. بعد از افطار کردن، باید یک شام اشرافی هم خورد. تعریف افطار در جامعه‌ی ما این شده است و لذا خیلی‌ها از ثواب افطاری دادن محروم شده‌اند. به نظر من ما بیاییم این سنت را حاکم کنیم که حساب افطار را از شام جدا کنیم و افطاری بدهیم. یک چای شیرین، یک تکه نان، یک دانه خرما، یک افطاری می‌شود. به همین سادگی و آن همه ثواب عظیم! البته ممکن است اول کمی غیرعادی به نظر برسد؛ ولی اگر جرأت کنید و این کار را انجام دهید و به دوستانتان بگویید شام نه، امروز افطار خانه‌ی ما دعوت هستید و وقتی آمدند، چنین افطاری جلویشان بگذارید؛ می‌دانید چه کار بزرگی است! می‌توانید این را بین دوستانتان سنت کنید. هم اجر افطاری دادن را برده‌اید و هم اجر تمام کسانی را که به سنت شما اقتدا می‌کنند. همان‌ها که تا دیروز غصه می‌خوردند که توان افطاری دادن ندارند و از این ثواب عظیم محرومند؛ ولی اکنون راه آن را یاد گرفته‌اند. «مَنْ سَنَّ سُنَّةً حَسَنَةً، فَلَهُ أَجْرُهَا وَ أَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»^۱ کسی سنت نیکی را پایه‌گذاری کند، خدا اجر پایه‌گذاری آن سنت و اجر همه‌ی کسانی را که تا قیامت به آن سنت عمل می‌کنند، معادل اجر آنها را، به آن شخص می‌دهد. چنین ثوابی دارد.

تأکید می‌کنم، سعی کنیم این کار را بین خودمان رایج کنیم. بسیاری از افراد به دلیل اینکه وسعت مالی گسترده سفره‌های آن‌چنانی را ندارند، خودشان را از افطاری دادن و بردن این اجر محروم می‌دارند. بیاییم واقعاً بین خودمان این سنت را حاکم کنیم. افطاری بدهیم، بدون شام. شام را افراد در خانه‌هایشان بخورند. خیلی قشنگ‌تر است؛ خیلی نورانی‌تر است. هرچه سفره ساده‌تر باشد، نورانیت آن بیشتر است. سفره‌های افطاری امیرالمؤمنین علیه السلام در ماه مبارک رمضان را به یاد بیاورید. شب شهادت حضرت را که در سفره نمک و شیر کنار نان جوین بود و امیرالمؤمنین علیه السلام به دخترشان فرمودند: عزیز دل من! تا به حال کی پدرت را دیده‌ای بر سفره‌ای بنشیند که دو نوع خورش در آن باشد! هم نمک گذاشته‌ای، هم شیر! دختر حضرت دست دراز کردند نمک را بردارند، حضرت فرمودند: نه، نمک را

۱. کلینی، کافی، ج ۹، ص ۳۷۲ و حرّعاملی، وسائل الشیعة، ج ۱۵، ص ۲۵ و مجلسی، بحار، ج ۹۷، ص ۲۳.

بگذار، شیر را بردار. شیوهی عمل امام ما این است. ما چه طور مأمومی هستیم؟ امیدواریم ما که اینجا نشسته‌ایم و عزیزانی که بعداً صحبت‌های ما را می‌شنوند یا اکنون همزمان از سایت اهل ولاء می‌شنوند، این سنت ارزشمند افطاری دادن و حذف شام را احیا کنیم. افراد بروند شام را منزل خودشان بخورند؛ تا راه برای کسانی که دستشان بسته است، باز شود. درست است که شما امکان مالی این را دارید که شام مفصلی بدهید، اما ندهید؛ فقط به این نیت که سنتی پایه‌گذاری کنید که راه بهره‌مند شدن از اجر افطاری دادن، برای دیگران گشوده شود.

نکته‌ی دومی هم که به او گفتم این بود که می‌خواهی از این هم ارزان‌تر برایت بگویم؟ گفت: بله. گفتم: شوهر تو وقت افطار به خانه‌تان می‌آید یا نه؟ گفت: بله. گفتم: همان موقعی که در خانه چای دم می‌کنی، غذا و سفره‌ی افطار را آماده می‌کنی، نیت کن که من می‌خواهم به شوهرم افطاری بدهم؛ شوهرم یک روزه‌دار است. خانم‌ها می‌توانند این کار را بکنند و هر روز در خانه‌شان اجر بسیار زیادی برای خود جمع کنند؛ یعنی به نیت افطاری دادن به یک یا چند روزه‌دار سفره‌ی افطار منزل را پهن کنند. گفتم: دیگر از این ارزان‌تر می‌خواهی؟ یک قرآن هم خرج ندارد. یک چای شیرین اضافه‌تر هم لازم نیست آماده کنی. با نیت خیلی کارهای بزرگی می‌توان انجام داد. نمی‌خواهم وارد بحث نیت شوم، در شرح مصباح الهدی^۱ مفصل گفته‌ایم. این از یک تذکر، که به ذهنم آمد گفتنش در ماه مبارک خوب است و بهانه‌اش را همان دوست فراهم کرد و به ذهنم آمد در جلسه هم بگویم.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ